Методичні рекомендації щодо
навчання змісту мовно-літературної освітньої галузі «Іноземна мова»
в 5-6 класах НУШ у 2023-2024 н.р.

Іноземні мови

У 2023-2024 навчальному році вивчення іноземних мов у 5-6-х класах може здійснюватися за модельними навчальними програмами:

– «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова СІ., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.);

– «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В.А, Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.);

– «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л.), рекомендованими наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти».

Із модельними навчальними програми «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України (http://surl.li/abjwi) [6].

Звертаємо увагу, що на основі модельної навчальної програми, рекомендованої Міністерством освіти і науки України, заклад загальної середньої освіти може розробити власну навчальну програму та затвердити її рішенням педагогічної ради.

Підручники для учнів 5-6-х класів створено відповідно до кожної з модельних навчальних програм. Для роботи важливо обирати підручники, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (http://surl.li/adbia). Електронні версії цих підручників розміщено в електронній бібліотеці ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (http://surl.li/jgdy) .

На сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» розміщено систематизовану добірку навчально-методичного забезпечення для 5 класу – «Навчально-методична скарбниця НУШ 5-6 класи» у розділі «Нова українська школа» (http://surl.li/bydta).

Окрім підручників, як основних засобів навчання, за дидактичних потреб учитель може долучати до своєї роботи іншу навчальну літературу, електронні засоби та ілюстративні матеріали, які сприяють досягненню визначених цілей. Усі засоби доцільно застосовувати в комплексі, забезпечуючи взаємопов'язане і паралельне навчання усім видам мовленнєвої діяльності.

Зміст навчання іноземної мови містить у собі 4 види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, письмо й читання. Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» затверджено критерії оцінювання рівня оволодіння кожним видом

діяльності (https://bit.ly/3pfhbzT).

Мета компетентнісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів 5-6-х класів полягає в спрямуванні освітнього процесу на формування в учнів здатності цілісно поєднувати здобуті знання, сформовані уміння і навики, набутий навчальний досвід, світоглядні цінності, ставлення та переконання, з активною творчою самостійною науково-дослідницькою діяльністю, у межах окреслених навчальною програмою орієнтирів у процесі добору та використання мовного та інформаційного контенту для продукування усних і письмових текстів та для ідентифікації чужомовних висловлень у процесі їх сприймання (читання і слухання).

Методологічними засадами організації компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов, розпочинаючи із 5 класу, можуть слугувати рекомендації Європейського Парламенту та Європейської Ради Європейської довідкової рамки ключових компетентностей для навчання упродовж життя, а також «Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» [2].

Пропонований у навчальних підручниках зміст навчального матеріалу для учнів 5-6-х класів спрямовано на досягнення очікуваних результатів навчання, визначених для кожного класу, і розкриває лексико-граматичний (відповідно до мов) матеріал у межах конкретної теми спілкування.

Навчальні програми, пропоновані Міністерством освіти і науки України є рамковими, а отже, не обмежують діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної навчальної теми. Лексичний матеріал добирається відповідно до зовнішнього контексту, тематики ситуативного спілкування (зокрема підтеми), рівня володіння мовою, що досягається, в обсязі, достатньому для реалізації комунікативних навиків учнів. «Мовний інвентар» (граматика) є орієнтовним і добирається відповідно до контексту (комунікативної ситуації), потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі граматичні теми.

Тексти для читання та аудіювання мають бути побудовані на автентичному мовному матеріалі та містити актуальну тематичну інформацію, що слугує підґрунтям для організації іномовного спілкування в усному та писемному мовленні.

Мовно-літературна освітня галузь у цілому спрямована на всебічний розвиток здобувачів освіти й формування в учнів НУШ однієї із найважливіших компетентностей – комунікативної.

Уміння зв’язно висловлюватися потрібне кожній людині, незалежно від її професії. Володіння словом дає можливість поділитися знаннями, власними думками та враженнями з людьми, відстоювати свої переконання, уникати непорозумінь. У період становлення особистості здобувачів освіти відбувається оволодіння мовою і мовленням, що є засобом пізнання, спілкування, виховання та розвитку, самовираження, утвердження в суспільстві. Отже, необхідно приділяти особливу увагу якісній організації мовно- літературної освіти учнів в умовах НУШ.

Використані та основоположні джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: http://surl.li/szlx .
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. . URL: http://surl.li/eakvy.
3. Закон України «Про освіту». URL:https://osvita.ua/legislation/law/2231/.
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text.
5. Методичний посібник для вчителів закладів загальної середньої освіти. Мовно-літературна освітня галузь : 5-6 класи (адаптаційний цикл) Нової української школи : уклад. О.В. Кононенко; за ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2022. 105 с.
URL: http://ir.soippo.edu.ua/handle/123456789/387.
6. Модельні навчальні програми для 5-9 класів нової української школи. URL: http://surl.li/huche.
7. Навчально-методична скарбниця. НУШ 5-6 клас. URL: http://surl.li/bydta.
8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».
10. Наказ Міністерства освіти і науки України 08.03.2023 № 254 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 5 та 6 класів закладів загальної середньої освіти».
11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану України».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».
13. Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».
14. Указ Президента України від 16.03.2022 № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».

Методист мовно-літературної освітньої
галузі навчально-методичного відділу
координації освітньої діяльності та
професійного розвитку Сумського ОІППО Н.В. Левенець

(Підпис наявний в оригіналі)